

Agersø skanse / batterihøj 1808

Bygget under Englandskrigen i 1807-1814. I daglig tale kendt som batteriet fra år 1808.

Under Napoleonskrigene blev Danmark to gange overfaldet af den engelske flåde: Første gang under admiral Nelsons angreb ved Slaget på Reden i 1801, og anden gang i 1807 i et storstilet angreb. Begge gange blev den danske flåde beslaglagt eller ødelagt.

Efter angrebet i 1807 udløstes en række kampe - kaldet kanonbådskrigen - mellem de engelske konvojer og resterne af den danske flåde, der nu og i efterfølgende år hovedsageligt bestod af en masse mindre kanonbåde og mellemstore skibe kaldet chalupper. Det var med andre ord en form for dansk guerillakrig til søs i forsøget på at bryde den engelske flådeblokade.

FORSVAR AF OMØSUND

Da søkrigen med England brød ud i 1807, beordrede kong Frederik d. 6. alle fyr slukket for at vanskeliggøre englændernes sejlads.

Samtidig blev der til forsvar af Sjælland anlagt en række batterier / skanser langs kysterne, og et af disse batterier blev etableret på Agersø. Befæstningsanlægget blev anlagt for at forsvare indløbet til Omø Sund.

VELBEVAREDE BATTERIER

Pga. af den afsides beliggenhed er batterierne på Stignæs og Agersø særdeles velbevarede, og man kan følge hver linje i anlægget.

Indgangen til batteriet var i sin tid lukket med en stakitport, og broen over voldgraven kunne trækkes tilbage. Der var anbragt fire 12-punds kanoner på lav affutage med forstillinger.

Ammunitionen blev delvist opbevaret i to ammunitionsvogne i et skur af grene, dækket af tang og strå, og dels i et skur af brædder, dækket af jord. Pga. af fugt blev ammunitionen dog om vinteren opbevaret i Agersø Kirke.

INDKVARTERING AF SOLDATER

Til det tjenestegørende vagtmandskab var der opført en brædebeklædt jordhytte, mens øvrigt mandskab var indkvarteret i Agersø by.

Foruden mandskab fra artilleriet og de opankrede kanonbåde ved Agersø var der på Omø og Agersø 1200-1400 soldater - hovedsagelig spanske lejesoldater fra det 1. jyske infanteriregiments Jæger-Kompagni.

På Agersø havde hver gård 8 soldater og hvert husmandstед 1-2 soldater indkvarteret. Regimentets stab, officerer med oppassere, dobbelt så mange soldater som hos gårdmændene, var indkvarteret på Agersøgård, der i dag er kendt som Agersø Kro - Gastronomi & Logi. Her var der også etableret et feltlazaret.

AGERSØ HOLDT STAND FREM TIL FREDEN

I 1810 fik et par kanonbåde fast station på Agersø. I oktober 1812 gik slaget sin vante gang i farvandet omkring Agersø med flere engelske forsøg på at få fodfæste på landjorden, men de massive styrker på Agersø holdt stand.

Først i 1814 kom den længe ventede fred, der blev sluttet i Kiel, Tyskland natten mellem den 14. og 15. januar.

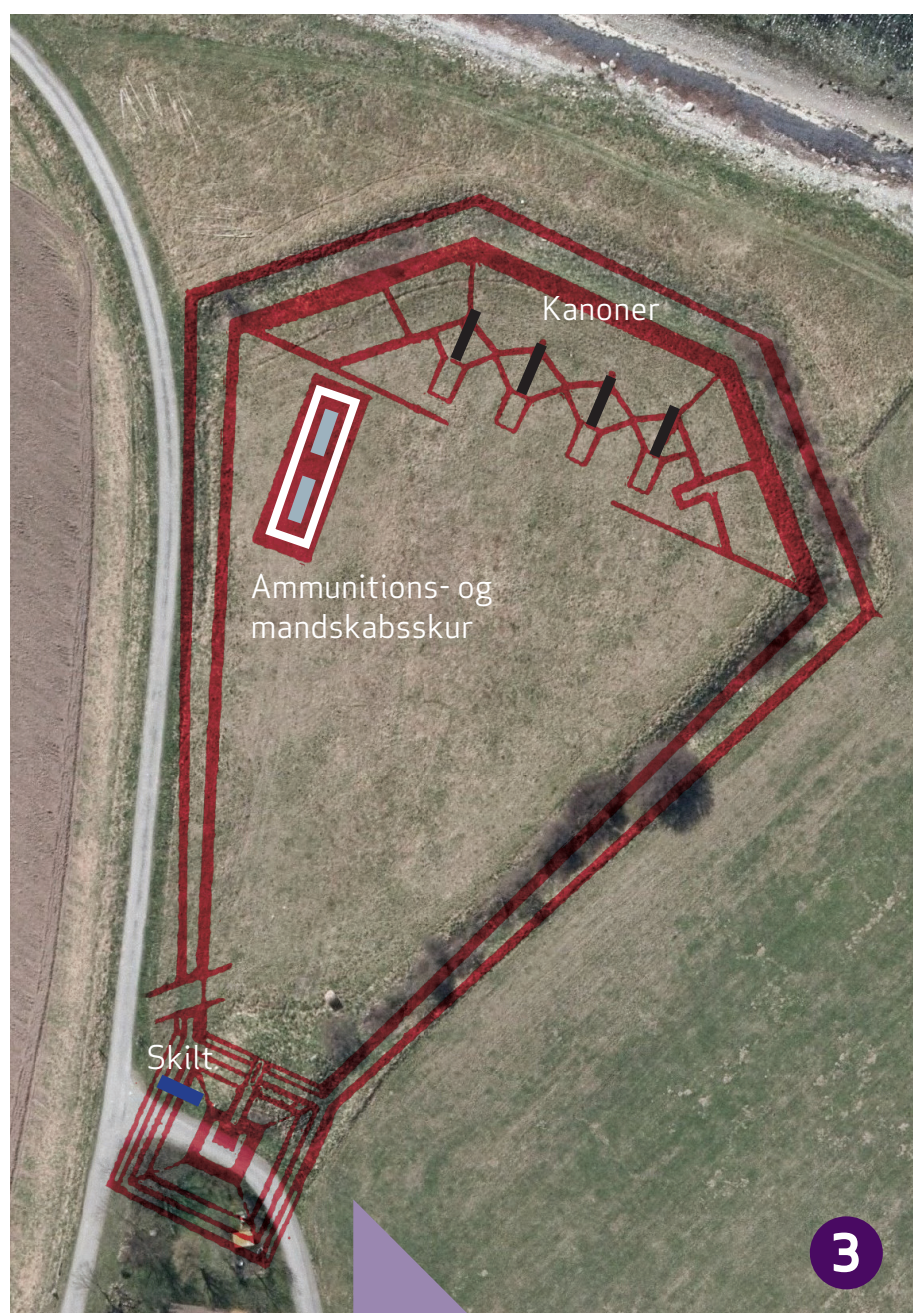
Herefter måtte Danmark afstå Norge til Sverige, som havde støttet England i krigen, og øen Helgoland til England. Til gengæld fik Danmark lov at beholde Grønland, Island og Færøerne.

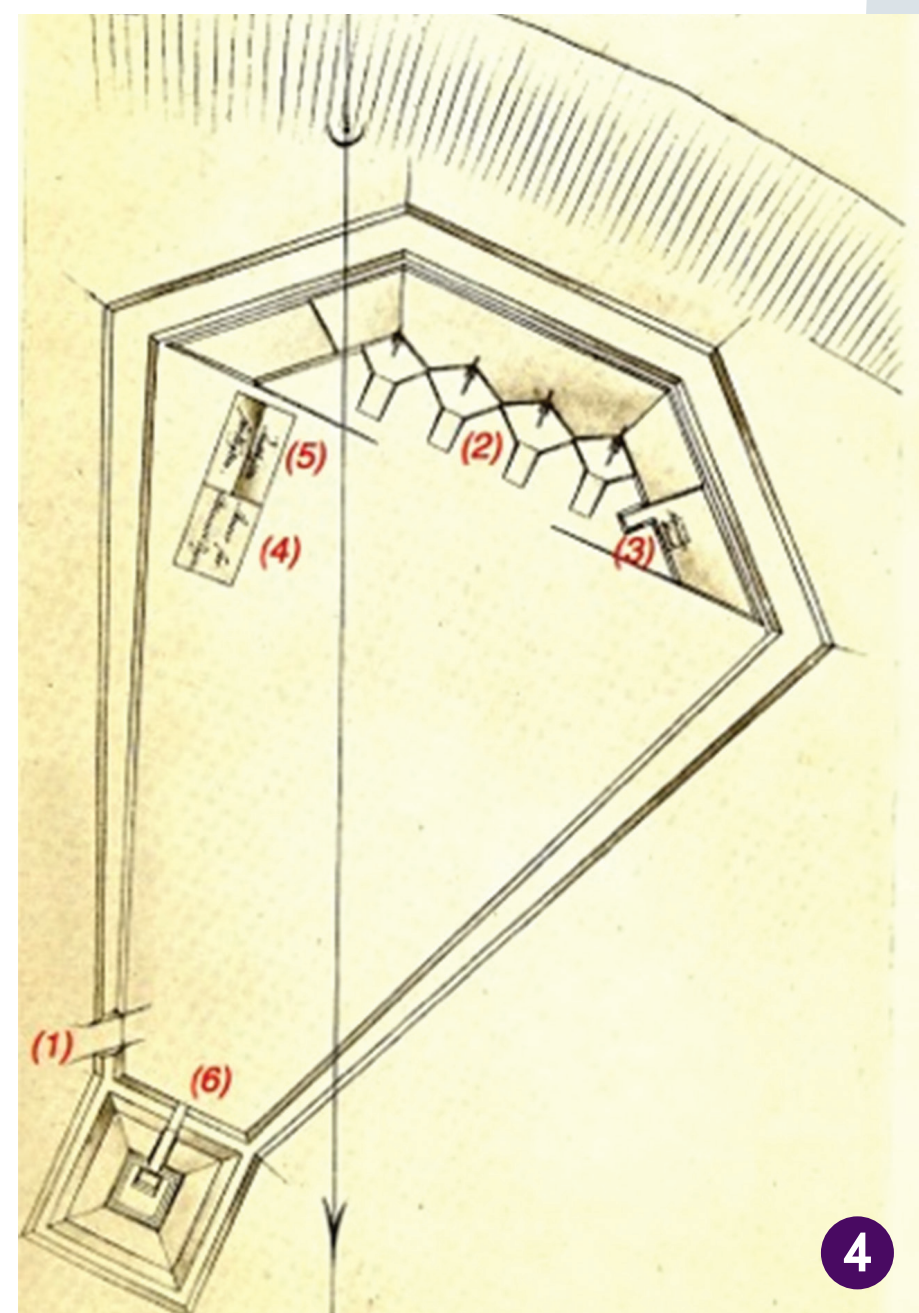
1

2

3

4

1 12-PUNDS KANON

De fire kanoner i batteriet havde 12-pundig kaliber, dvs. kanonen kunne udskyde en 12 pundes massiv jernkugle. Kalibret svarer til ca. 12 cm.

2 KANONKUGLER

Når kanonerne blev affyret, fløj kanonkuglerne mod de engelske skibe for at forsvare fastlandet.

3 BYGGET I 1808

Batteriet er anlagt efter overkvartermester Duplas plan og opført under opsyn af Major v. Guldberg i 1808 ligesom tilsvarende batterier på Omø og Stignæs.

På satellitfotoet ser du omrids af skansens gamle indretning, og hvor du finder ammunitionsskur, mandkabsskur og kanoner.

4 SKANSENS INDRETNING UNDER KRIGEN

- (1) Stakitport og bro, der kunne trækkes tilbage
- (2) Fire 12-punds kanoner på lav affutage
- (3) Ammunitionsskur af brædder, dækket af jord
- (4) Ammunitionsvognens skur, dækket af tang og strå
- (5) Skur for menige vagthavende
- (6) Brædebeklædt jordhytte for tjenestegørende stab, mens øvrigt mandskab var indkvarteret i byen

På Agersøs internetportal finder du masser af nyttig og spændende information, skrevet og opdateret af frivillige, der er bosat på øen.

Agersø à la Carte
--- Bon appétit ---

www.agersoe.nu
www.slagelse.dk

